

רה"מ וגם רעייתו צפויים להיחקר

רחלי בינדמן, תומר גנון וזוהר שחר לוי 00:11

"לא היה צורך לערב את המשטרה בחקירת תיק 4000. כל המידע שעומד בבסיסו מקורו ברשות ניירות ערך ואני לא מבין מדוע צריך היה לערב את המשטרה. אולי זה קשור לעובדה שבראש הראשות עומדת יושבת ראש חדשה והמשטרה מנצלת את זה", כך אומר ל"כלכליסט" בכיר המקורב לחקירת רשות ניירות ערך.

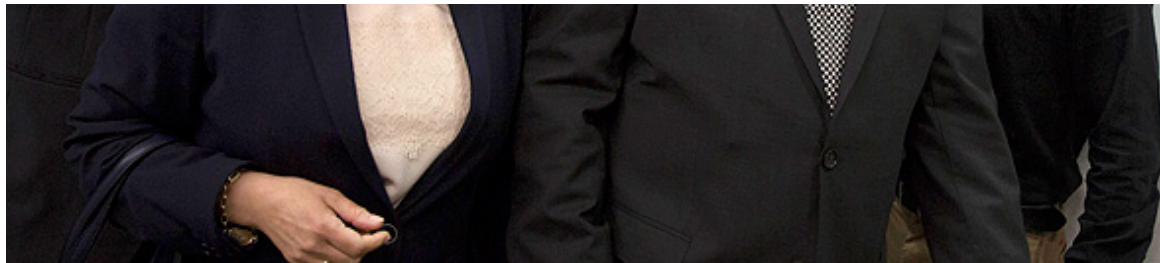
קראו עוד בכלכליסט:

- מאבו כביר ועד אשקלון: איפה מבלים את הלילה נחקרי תיק 4000
- שאול אלוביץ': "מכחיש בכל תוקף את החשדות נגדי"
- פרשת בזק: הבכירים במעצר - והיו"ר בחופשה בחו"ל

לדברי הגורם, "ההתפתחות היחידה האפשרית מאז סיכום חקירת הרשות יכולה להיות שמישהו הסכים 'לפתוח את הפה' ולכן כנראה זה נפתח עכשיו על ידי הפרקליטות. כך או כך, גם אם החקירה יוצאת מגבולות שוק ההון וחוק ניירות ערך זה עדיין בידיים של הרשות כי החוק קובע שכל חקירה שמתחילה בחוק ניירות ערך על כל נספחיה נשארת בידי הרשות, בדיוק כמו שהיה בתיק השוחד של סימנס". לדבריו, יו"ר הרשות לשעבר, פרופ' שמואל האוזר התריע בעבר כי לחקירת הרשות ייתכנו רעידות משנה, וכעת זה קורה. עוד מוסיף הגורם: "מדובר בחקירה המשמעותית ביותר של רשות ניירות ערך בתולדותיה שכללה יותר מ-100 נחקרים ועדים. הרשות הניחה את התשתית הראייתית אבל כמו בתיק 1000 משפטית צריך להוכיח כאן מתן שוחד וזה מה שכולם מחפשים עכשיו", מסכם את דבריו הגורם. על שילוב הכוחות בין הגורמים השונים בחקירה ראו הרחבה במסגרת.

אמש הותר לפרסום כי שבעת העצורים בתיק 4000 הם בעל השליטה בבזק, שאול אלוביץ' ואשתו איריס אלוביץ'; בנו של אלוביץ' אור המכהן כדירקטור בבזק; מנכ"לית בזק סטלה הנדלר; מנהל הפיתוח העסקי בבזק עמיקם שורר; מנכ"ל משרד התקשורת המושעה שלמה פילבר; ויועץ התקשורת של משפחת נתניהו, ניר חפץ. בגלל שיקולי חקירה הוחלט להפריד את החשודים והם פוזרו בין בתי מעצר שונים. "כלכליסט" מגיש את השאלות והתשובות סביב הפרשה.

בנימין ושרה נתניהו (ארכיון) צילום: איי פי

מה מנסים להוכיח חוקרי פרשת 4000 ומהו השוחד?

החשד המרכזי בתיק הוא מתן שוחד לראש הממשלה בנימין נתניהו מצד בני משפחת אלוביץ', בעלי השליטה בבזק, בתמורה לקידום אינטרסים עסקיים של החברה במשרד התקשורת. מדובר בתקופה שבה כיהן נתניהו כשר תקשורת (נובמבר 2014 עד מאי 2017) וגם בחודשים שאחר כך, בהם המשיך לכהן בתפקיד מנכ"ל המשרד מקורבו ואיש סודו, שלמה פילבר.

לפי החשדות שעליהם נודע עד עתה, טובות ההנאה שניתנו לנתניהו ובני משפחתו היו סיקור אוהד באתר וואלה בשליטת אלוביץ'.

איך הקשר בין הגורמים עבד?

לפי עדויות וכן עשרות התכתבויות SMS וואטסאפ שנתפסו בטלפונים הניידים של חלק מהחשודים בפרשה, בני משפחת אלוביץ' – בעיקר איריס אלוביץ' – עמדו בקשר רציף עם משפחת נתניהו באמצעות מקורביה – בהם יועץ התקשורת ניר חפץ – ודרשו לשנות כותרות, להוריד ידיעות ביקורתיות ולהבליט ידיעות חיוביות באתר וואלה.

גיוס עד מדינה?

לפי שעה לא ידוע על גיוס עד מדינה, אבל מתבקש להניח כי מתנהלים מגעים בנושא. חתימה על הסכם עד מדינה תלויה מאוד בטיב ובהיקף הראיות שיספק החשוד וכמה הן יקדמו את החקירה. בסופו של דבר בהסכם כזה המדינה מעניקה לעד הקלה באישום ומבקשת לקבל משהו תמורתה. אין כל ספק שהפיכתו של מי מהחשודים לעד מדינה תקדם מאוד את החקירה.

שאלו אלוביץ' < מתקן ניצן ברמלה
עמיקם שורר < מתקן כליאה בירושלים
ניר חפץ < מתקן שקמה באשקלון
סטלה הנדלר < בית מעצר אבו כביר בתל אביב-יפו
איריס אלוביץ' < בית מעצר נווה תרצה ברמלה

**הפרד
ומשול**
לאן נשלחו חלק
מהעצורים בליכה
הראשון

האם יהיו עוד נחקרים בפרשה?

ראש הממשלה נתניהו צפוי להיחקר וגם אשתו שרה. במקביל החוקרים גובים עדויות פתוחות מגורמים שונים שיש או יכול להיות להם קשר לנושא. כך למשל העידו במשטרה מנכ"ל וואלה אילן ישועה, והעורך לשעבר ינון מגל. ברשות ני"ע העידו מנהל לשכת ראש הממשלה לשעבר, דוד שרן, ומנכ"ל משרד ראש הממשלה לשעבר, הראל לוקר.

איך כל זה קשור לפרשת בזק?

תיק 4,000 נולד ממנה. זאת אחת מתוך שלוש פרשיות שחקרה רשות ני"ע בין החודשים יוני 2017 לנובמבר 2017. התיק הזה עבר לפרקליטות וחזר להשלמות חקירה לרשות בחודש דצמבר. לאחרונה החליט היועץ המשפטי לממשלה אביחי מנדלבליט שבפרשה הזאת, לאור ראיות שנאספו בפרשת בזק והתפתחויות נוספות, צריך לעלות קומה ולחקור

למה רק עכשיו חוקרים את זה?

לא כל העובדות ברורות. עדויות להתערבות בתכנים בוואלה על ידי מקורבי אלוביץ' בשליחות משפחת נתניהו, עלו כבר בתחקיר שפרסם עיתונאי "הארץ" גידי וייץ ב-2015. ביוני 2017 פתחה רשות ני"ע בחקירה בפרשת בזק. שם החשד היה לביצוע עבירות מרמה וני"ע בבזק – הוצאת כספים במרמה מקופת החברה וכן קבלה במרמה של אישורים לעסקאות בעלי עניין בשווי של כ-2 מיליארד שקל שאלוביץ' היה חפץ בהן.

במסגרת אותה חקירה נתפסו בין היתר התכתבויות של חשודים בטלפונים של חשודים מרכזיים: אלוביץ', בנו אור, מנכ"לית בזק סטלה הנדלר ועוד. זמן קצר לאחר מכן, בסמוך לפרסום דו"ח מבקר המדינה על קידום האינטרסים של בזק במשרד התקשורת, ובעקבות ראיות שנתפסו בחקירה, רשות ני"ע פתחה בחקירה גם בנושא זה. התיק הזה לווה על ידי הפרקליטות. בצמרת משרד המשפטים ראו את ההתכתבויות שנגעו להתערבות בתכנים וסברו שהן בעיקרן "צהובות". כמו כן, באותה תקופה נחקרו תיקי 1000 ו-2000, ובצמרת משרד המשפטים לא רצו לפתוח עוד תיק חקירה נגד ראש הממשלה, אם אין ראיות חזקות.

אז עכשיו יש ראיות אחרות?

כל מה שידוע בשלב זה, וכפי שאמרה השופטת ששלחה ביום ראשון את שבעה החשודים למעצר, בתיק הזה חלה "התפתחות חקירתית משמעותית". כזאת שהצדיקה לדבריה פתיחה של חקירה חדשה.

איך קשור מנכ"ל משרד התקשורת המושעה שלמה פילבר לעניין?

מי שמינה את פילבר למנכ"ל משרד התקשורת באמצע שנת 2015 היה נתניהו כשר התקשורת. מדובר במשרת אמון אישית שלו. פילבר הוצנח לתפקיד לאחר שהמנכ"ל הקודם, אבי ברגר, פוטר על ידי נתניהו. פילבר הוא מינוי בעל זיקה אישית לנתניהו, מכיוון ששימש כראש מטה הבחירות שלו. בחקירת רשות ני"ע, הוא נעצר ונחקר בחשד לביצוע עבירות מרמה והפרת אמונים ועבירות דיווח לפי חוק ני"ע.

הרשות כבר המליצה להעמיד לדין את פילבר. על פי ממצאי חקירת הרשות, המנכ"ל שמינה נתניהו קידם אינטרסים עסקיים של בזק שנמצאת בשליטת חברו אלוביץ' על חשבון האינטרס הציבורי. מדובר בקידום ההפרדה המבנית בין חברות הקבוצה, שהיתה שווה לבזק חסכון בתשלומי מס של מאות מיליוני שקלים, ולאוביץ' באופן ישיר עוד עשרות מיליוני שקלים שיקבל מקופת החברה.

על פי ראיות שאספה הרשות פילבר, והעוזרת הבכירה למנכ"ל, עדי קהאן, עשו שימוש בתיבות הדואר האלקטרוני הפרטיות שלהם (הוט מייל וג'מייל) כדי להדליף מסמכים פנימיים וחסיים של המשרד לגורמים בבזק, ובהם המנכ"לית סטלה הנדלר. המסמכים שנשלחו לבזק, ועל פי הראיות שאספה הרשות הושבו על ידי הנדלר עם הערות ותיקונים מטעם החברה אשר קיבלו ביטוי בנוסח הסופי שלהם, נשלחו על פי החשד מתיבות מייל פרטיות ולא מהמייל הרשמי של משרד התקשורת כדי להסוות את הפעילות האסורה לכאורה.

בין המסמכים שהועברו באמצעות מיילים פרטיים לגורמים בבזק, היו טיוטות של המכתב בנושא ביטול ההפרדה המבנית בבזק ומסמכים נוספים. התנהלות משרד התקשורת סביב מכתב זה, גם עמדה בלב דו"ח ביקורת חריף שפרסם לאחרונה מבקר המדינה, יוסף שפירא.

אם יש ראיות שפקיד ציבור הקרוב לנתניהו היטיב עם חברו של נתניהו, מה חסר?

מה שהחוקרים מחפשים עכשיו זה את הצד השני – טובת ההנאה שנתניהו קיבל לכאורה מאוביץ' בתמורה לכך שפילבר קידם את האינטרסים של בזק. ככל הידוע התזה בחקירה היא שההתערבות בסיקור בוואלה היא טובת הנאה.